

Elämää tilien kanssa

Vanhaan hyvään aikaan, mummonmarkka-aikana, olihan se helppoa! Menit pankkiin säästökirjasi kanssa, ja tiskin takana istuva pankkineiti kirjasi käsin asiaankuuluvasti panot ja otot pikku kirjaan. Yhdellä tilillä pärjättiin ja kirjaukset hoidettiin viran puolesta.

Vaan miten on nyt? Tilejä tunkee ovista ja ikkunoista. Ja niitä on itse perustettava ja niistä huolehdittava. Sana *tili* on pikkuhiljaa soluttautunut pankkimaailman ulkopuolelle, moneen muuhunkin käyttöön. Tietotekniikassa tarvitset ainakin yhden tilin, monesti useampia. Rahan tai pankkien kanssa näillä tileillä ei ole tekemistä.

Tilit eri käyttöjärjestelmissä

Tietokoneilla, tableteilla ja kännyköillä on merkistä riippuen erilaisia käyttöjärjestelmiä. Näistä on kolme isoa, joiden ympärille on kehitetty omat ekosysteeminsä. Me käyttäjät tarvitsemme näitä hallitaksemme *tilin* eli *asiointitunnuksen*:

- **Google-tiliä** tarvitaan Android-laitteissa
- **Microsoft-tiliä** tarvitaan Microsoft Windows-laitteiden hallintaan
- **Apple ID** -tiliä/-tunnusta tarvitset, jos sinulla on Applen laite

Nämä tilit ovat käyttäjilleen maksuttomia.

Tilien asiointitunnus muodostuu **sähköpostiosoitteen ja salasanan yhdistelmästä**. Sitä voi verrata avaimen. Sähköpostiosoite (käyttäjänimi) on avaimen runko, joka voi olla kaikille näkyvässä. Salasana on avaimen "sarjoitus", joka on vain sinun tiedossasi. Tällä yhdistelmällä ovet aukeavat oman laitteesi tai omien laitteittesi sisältöön ja tarjolla oleviin palveluihin.

Tarvitset tiliä esimerkiksi siihen, että haluat ladata laitteeseesi uusia sovelluksia tai päivittää olemassa olevia, synkronoida eri laitteittesi tietoja keskenään tai käyttää pilvipalveluja.

Kun uuden laitteen hankinta tulee ajankohtaiseksi, kannattaa harkita vaihtoehtoa saman ekosysteemin sisältä. Jos sinulla jo on esim. Android-käyttöjärjestelmän kännykkä, uusi tabletti samasta tuoteperheestä yksinkertaistaa käyttöönottoa. Samalla Google-tilin tunnuksella voit hallita molempia laitteita. Samoin vastaavasti Microsoft- ja Applelaitteiden kohdalla.

Huom. samaa sähköpostiosoitetta voit halutessasi käyttää sekä Google-, Microsoft- että Apple-tilin käyttäjänimenä, mutta salasanat on syytä pitää erillisinä. (On ehkä kuitenkin selvempää hallita näitä ympäristöjä eri sähköpostiosoitteilla.)

Myös moniin muihin palveluihin ja tileihin voit käyttää samaa sähköpostiosoitetta. Voit kirjautua vaikkapa Facebookiin, eri lehtien tai verkkokauppojen palveluihin, laitevalmistajien tileihin ja moneen muuhun. Samaa avainta eli sähköpostiosoitetta voit käyttää, mutta vaihda eri tarkoituksiin eri "sarjoitus" eli salasana.

Omilla laitteilla on mahdollista tallentaa salasana laitteen muistiin, ja niinpä sitä ei tarvitsekaan syöttää erikseen pitkään aikaan. Kätevää! Mutta, mutta: kun haluat kirjautua palveluun uudelta tai vieraalta laitteelta, salasanaa tarvitaan. Siksi kaikki eri sähköpostiosoite & salasana -yhdistelmät kannattaa kirjata muistiin ja pitää visusti tallessa. Paikassa, jonka vain sinä tiedät.

Sarjoitusta on syytä myös aika ajoin muuttaa. Salasanat voit aina halutessasi vaihtaa (ja laittaa taas itsellesi muistiin). Eikä tehdä niitä liian helpoiksi murtomiehille eli hakkereille: ei omaa tai lemmikin nimeä tai syntymäpäivää tai muuta liian ilmeistä ja selväkielistäsanaa. Verkosta löytyy tarkempia ohjeita hyvien salasanojen luomiseksi.

Lähtiessäsi asioimaan, otat avaimen mukaan. Eikö vaan?

Meidät on kuitenkin vuosien varrella opetettu siihen, että tunnuslukuja ja salasanvoja ei kuljeteta mukana, ainakaan niin että ulkopuoliset pääsisivät hyödyntämään niitä. Ja hyvä näin.

Poikkeus säännöstä:

Kun lähdet hakemaan apua kännykän, tabletin tai läppärin käyttöön, ota avain mukaan! Eli ota mukaan asiointitunnuksesi, siis Google-, Microsoft- tai Apple ID -tilien tunnukset - sähköpostiosoite ja tilin salasana. Näin opastus pääsee heti käyntiin, ilman että opastusaika kuluu salasanojen palauttamiseen.

Sesam aukene!

Enter opastus - *Kati Roiha*

Tilitietoutta laajemmin: Tilit eri käyttöjärjestelmissä